

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради НАСООА
протокол № 16 від «15» липня 2026 року
ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора НАСООА
від «4» серпня 2026 року № 88

ПОЛІТИКА
використання штучного інтелекту
у Національній академії статистики, обліку та
аудиту

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Штучний інтелект (далі – ШІ) стає складовою освітньої, наукової, інноваційної та управлінської діяльності. Його відповідальне використання може підтримувати навчання, викладання, дослідження, доступність освітнього середовища й виконання рутинних завдань. Водночас застосування систем ШІ створює ризики недостовірності результатів, порушення академічної доброчесності, авторських і суміжних прав, конфіденційності та захисту персональних даних, інформаційної безпеки, рівності й об'єктивності оцінювання.

Національна академія статистики, обліку та аудиту (далі – НАСОНА, Академія) визнає, що результат, сформований системою ШІ, сам по собі не є свідченням знань, компетентностей або самостійного внеску особи. Відповідальність за мету використання системи, надані їй дані, перевірку результату, його належне зазначення та остаточне використання несе людина, яка застосовує цей результат у своїй діяльності.

Ця Політика встановлює спільні правила відповідального використання систем ШІ в НАСОНА. Вона конкретизує застосування Положення про академічну доброчесність НАСОНА та не змінює визначених ним видів порушень, процедури їх встановлення, повноважень уповноважених осіб і органів, гарантій учасників розгляду та видів відповідальності. У разі розбіжності застосовуються законодавство України та чинні внутрішні нормативні акти НАСОНА, зокрема Положення про академічну доброчесність.

Політика визначає принципи, правила, ролі та мінімальні вимоги до використання систем ШІ учасниками освітнього процесу та працівниками НАСОНА.

Дія Політики поширюється на діяльність, зазначену в Положенні про академічну доброчесність НАСОНА, зокрема на навчання й оцінювання здобувачів освіти, викладання, наукову та науково-технічну діяльність, підготовку й рецензування академічних творів, проєктну, інноваційну та адміністративну діяльність Академії, а також на вступні випробування та інші процедури, у яких застосовуються системи ШІ.

Політика застосовується до здобувачів фахової передвищої та вищої освіти всіх рівнів, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, інших працівників, структурних підрозділів, а також до залучених до діяльності НАСОНА осіб у межах їхніх функцій та договірних зобов'язань.

Політика охоплює генеративні системи ШІ, які створюють або трансформують текст, зображення, аудіо, відео, програмний код, таблиці, моделі чи інший контент, а також інші системи ШІ, результати яких використовуються для підготовки навчальних, наукових, управлінських або оцінювальних рішень.

Застосування ШІ не є автоматично порушенням академічної доброчесності. Воно оцінюється з урахуванням мети, умов конкретного завдання, способу використання та подання результату, ступеня самостійного внеску людини, прозорості й наслідків. Недоброчесне використання

результатів, згенерованих ШІ, розглядається відповідно до Положення про академічну доброчесність НАСОНА.

Ця Політика є рамковим внутрішнім нормативним документом. Умови конкретного курсу, дослідження, проєкту, оцінювання чи службового процесу можуть деталізувати дозволені способи використання ШІ, але не можуть звужувати гарантії прав людини, вимоги законодавства та правила академічної доброчесності.

II. ТЕРМІНИ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Генеративний ШІ – різновид ШІ, який застосовується для створення нового контенту, включаючи аудіо, код, зображення, текст, відео тощо.

Запит (промпт) – вхідний текст, інструкція або завдання для системи ШІ, на які система має відреагувати шляхом генерування контенту.

Істотне використання ШІ – використання, яке впливає на зміст, аргументацію, структуру, метод, дані, аналіз, висновки, код або інший змістовний результат академічного чи службового продукту, або на прийняття рішення щодо особи.

Контрольованість – властивість системи, яка дозволяє суб'єкту (фізичній або юридичній особі, державному органу тощо) втручатися у функціонування системи ШІ, самостійно чи спільно з іншими визначати цілі та засоби контролю такої системи та даних.

Результат ШІ – будь-який контент, висновок, рекомендація, класифікація, розрахунок чи інший результат, сформований або істотно змінений системою ШІ.

Система ШІ – комп'ютерна програма, яка спроектована для роботи з різними рівнями автономності та може проявляти адаптивність після розгортання, і котра для явних або неявних цілей робить висновки на основі отриманих вхідних даних, як генерувати результати (зокрема, прогнози, контент, рекомендації або рішення), які можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище;

Штучний інтелект (як інструмент) – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

III. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ

Метою Політики є створення зрозумілих і послідовних умов для відповідального використання ШІ, збереження довіри до результатів освіти й науки та розвитку ШІ-грамотності учасників академічної спільноти.

Основні завдання Політики: визначити допустимі межі використання ІІІ; узгодити його застосування з академічною доброчесністю; захистити права учасників освітнього процесу та авторів; зменшити ризики для персональних даних і інформаційної безпеки; забезпечити людський контроль за оцінюванням та іншими рішеннями; сприяти критичному й компетентному використанню цифрових технологій.

Використання ІІІ в НАСОА ґрунтується на таких принципах:

а) **людська відповідальність і контроль** – система ІІІ не є суб'єктом академічного авторства або відповідальності; людина перевіряє результат і приймає рішення щодо його використання;

б) **академічна доброчесність** – застосування ІІІ не може підміняти самостійну роботу там, де вона перевіряється, приховувати походження змісту, створювати неправдиве враження про внесок автора або сприяти іншим порушенням;

в) **прозорість і підзвітність** – істотне використання ІІІ розкривається у спосіб, співмірний із завданням, правилами курсу або вимогами до академічного твору;

г) **достовірність і критична перевірка** – результати системи не приймаються як достовірні без перевірки фактичних тверджень, джерел, розрахунків, коду та обмежень;

г) **законність, приватність і безпека** – до систем ІІІ не передаються дані або матеріали всупереч законодавству, договірним умовам чи внутрішнім правилам доступу;

д) **справедливість і недискримінація** – застосування ІІІ не повинно створювати необґрунтовану перевагу, упереджене ставлення або непропорційні перешкоди для учасників;

е) **пропорційність** – обмеження використання ІІІ встановлюються з огляду на цілі навчання, оцінювання, дослідження чи управлінської процедури;

є) **інклюзивність і доступність** – ІІІ може бути засобом підтримки навчання та розумного пристосування відповідно до потреб особи й установлених процедур.

IV. РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ІІІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Викладач визначає режим використання ІІІ для конкретного завдання, його частини або контрольного заходу та завчасно доводить його до відома здобувачів освіти через силабус, опис завдання, електронний курс або інший доступний канал.

Для уніфікації вимог у НАСОА застосовуються такі режими:

Режим	Зміст режиму	Приклади й умови
Режим 0. Без ІІІ	ІІІ не використовується на визначених етапах завдання.	Контрольоване оцінювання індивідуальних знань; перевірка базової навички, якщо інструмент

		унемоżliвлює вимірювання результату навчання.
Режим 1. Підтримка процесу	Дозволено допоміжні функції, які не створюють зміст роботи: пояснення термінів, планування, пошук напрямів, переклад для ознайомлення, мовне коригування.	У фінальному продукті мають зберігатися самостійні міркування здобувача; істотний внесок розкривається за вимогою викладача.
Режим 2. Обмежене використання	ІІІ можна застосовувати для окремих визначених складових; обсяг і спосіб використання зазначаються.	Потрібно розкрити інструмент, мету й частини роботи, яких стосувався ІІІ; за потреби зберегти промпти, версії та вихідні результати.
Режим 3. Інтегроване використання	ІІІ може застосовуватися впродовж виконання завдання як предмет аналізу або робочий інструмент.	Здобувач критично оцінює внесок і обмеження системи, підтверджує власне розуміння та розкриває використання відповідно до завдання.

Якщо викладач не визначив режим у завданні – застосовується Режим 1. Це означає, що дозволяється допоміжне використання ІІІ, яке не підміняє самостійного виконання результату навчання. Створення системою змістовних фрагментів, розв’язків, висновків або відповідей, що подаються як власний результат здобувача, не допускається.

Режим 0 має бути обґрунтований цілями конкретного оцінювання та повідомлений завчасно. Заборона не повинна застосовуватися довільно або ретроспективно. Викладач визначає, які інструменти й дії заборонені, тривалість обмеження та дозволені асистивні засоби, якщо вони потрібні для рівного доступу.

Для усних відповідей, проєктів, письмових робіт, тестів, програмного коду та інших форматів викладач може встановлювати різні режими для різних етапів завдання. Наприклад, використання ІІІ під час пошуку ідей може бути дозволеним, а під час виконання індивідуальної контрольної частини – забороненим.

Викладачі планують оцінювання так, щоб воно давало змогу оцінити заявлені результати навчання. За потреби письмове завдання доповнюється усним обговоренням, демонстрацією проміжних етапів, коментарем до використаного коду чи даних, рефлексією або іншим співмірним способом перевірки розуміння.

Використання ІІІ як асистивної технології або розумного пристосування розглядається з урахуванням індивідуальних потреб здобувача освіти та вимог щодо доступності. Узгодження такого використання не повинно розкривати надмірні відомості про стан здоров’я чи інші чутливі дані.

V. РОЗКРИТТЯ ВИКОРИСТАННЯ ІІІ ТА АВТОРСТВО

Якщо в академічному творі наявні об'єкти, фрагменти тексту, зображення, код, таблиці, висновки або інші результати, згенеровані системою ІІІ та включені до твору чи використані в ньому, автор повідомляє про це у творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами до оформлення та/або оприлюднення відповідного академічного твору. Для інших істотних способів використання ІІІ автор додатково розкриває його роль в обсязі, визначеному викладачем, методичними рекомендаціями, вимогами видання або проєкту.

Усі письмові роботи, проєкти та ін., виконані із використанням ІІІ, повинні містити повідомлення (декларацію) розкриття внесків ІІІ. Повідомлення про використання ІІІ містить: назву системи та, за наявності, модель або версію; дату чи період використання; методику генерування або опис способу застосування системи; конкретні етапи роботи, яких це стосувалося; короткий опис того, як автор перевіряв, переробив або відхилив результат. На запит викладача чи уповноваженого органу здобувач надає промпти, фрагменти взаємодії або інші матеріали, якщо їх збережено та якщо це не порушує прав третіх осіб.

Якщо ІІІ використовувався лише для технічного виправлення орфографії, пунктуації чи форматування і при цьому в академічному творі не створювалися та не включалися згенеровані системою об'єкти або змістові фрагменти, окреме розкриття такого суто технічного використання не є обов'язковим, якщо викладач, видання або інші застосовні правила не встановлюють інакше.

Система ІІІ не зазначається автором або співавтором академічного твору. Авторство, відповідальність за зміст і рішення щодо подання результату належать людині або людям, які зробили авторський внесок відповідно до застосовних вимог.

Результат ІІІ не замінює належного посилання на першоджерело. Посилання, бібліографічні описи, цитати, числові дані та твердження, запропоновані системою, мають бути перевірені за авторитетними джерелами. Неіснуючі джерела, вигадані дані чи результати не можуть подаватися як справжні.

Вимоги до цитування або декларації використання ІІІ встановлюються з урахуванням характеру внеску системи та правил відповідного завдання, наукового видання, проєкту чи конкурсу. Вказування назви інструмента не звільняє автора від обов'язку посилатися на першоджерела й не переносить на систему відповідальності за результат.

VI. ВИКОРИСТАННЯ ІІІ У ВИКЛАДАННІ, ОЦІНЮВАННІ ТА УПРАВЛІННІ

Професорсько-викладацький склад та інші працівники НАСОА можуть використовувати ІІІ для підготовки планів занять, прикладів, тестових

завдань, навчальних матеріалів, перекладу, узагальнення відкритих матеріалів, аналізу даних і надання попереднього зворотного зв'язку за умови перевірки змісту, коректності, відповідності освітній програмі та дотримання прав на використанні матеріали.

Викладач не передає системі ШІ повноваження остаточно встановлювати оцінку, визначати академічну успішність, доброчесність або інший статус здобувача. ШІ може використовуватися лише як допоміжний інструмент, а остаточне рішення приймає уповноважений працівник після перевірки підстав і з урахуванням критеріїв оцінювання.

Автоматизовані детектори тексту, згенерованого ШІ, мають обмеження і можуть давати хибні результати. Їх висновок сам по собі не є достатнім доказом порушення академічної доброчесності та не може бути єдиною підставою для зниження оцінки, відмови у визнанні результату або застосування санкції. Будь-яка підозра розглядається за процедурою, встановленою Положенням про академічну доброчесність НАСОО.

Під час використання ШІ для адміністративних процесів, що можуть істотно впливати на права, обов'язки, можливості або становище людини, працівник забезпечує людську перевірку, належне документування підстав, можливість виправити фактичну помилку та дотримання компетенції посадових осіб. Не допускається ухвалення виключно автоматизованого рішення без належної правової та інституційної підстави.

Якщо викладач використовує ШІ для створення матеріалів або надання студентам зворотного зв'язку в спосіб, який може вплинути на навчальну діяльність, він повідомляє про це учасників і забезпечує перевірку точності та доречності такого матеріалу.

VII. НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ШІ може використовуватися як допоміжний інструмент для пошуку напрямів дослідження, роботи з відкритими джерелами, перекладу, редагування, програмування, аналізу даних, візуалізації або підготовки матеріалів. Науковець самостійно обґрунтовує методи, перевіряє дані й результати та відповідає за наукову доброчесність і належне авторство.

Забороняється подавати згенеровані ШІ джерела, експериментальні спостереження, статистичні результати, цитати, зображення або інші матеріали як реальні, якщо їх не було отримано чи перевірено відповідними методами. Забороняється приховувати істотне використання ШІ, якщо таке розкриття вимагається цією Політикою, видавцем, грантодавцем або правилами дослідницького проєкту.

Науковець дотримується політик наукових видань, донорів, партнерів та інших сторін щодо використання й розкриття ШІ. Якщо правила різняться, до подання результату з'ясовуються застосовні вимоги; у разі сумніву обирається прозоре розкриття.

Перед передаванням даних до системи ШІ науковець перевіряє правові підстави, згоду учасників, умови доступу до даних, вимоги етики досліджень

та ризик повторної ідентифікації. Для персональних, чутливих, конфіденційних або обмежених даних застосовуються вимоги розділу VIII цієї Політики.

VIII. ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ, КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ, БЕЗПЕКА ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Користувач до початку роботи визначає, які дані передаватимуться системі, хто є постачальником сервісу, як сервіс зберігає й використовує введені дані, чи застосовує їх для навчання моделей і чи допускає доступ третіх осіб. За відсутності достатньої інформації чутливі або непублічні дані до такого сервісу не завантажуються.

Забороняється вводити до сервісів ІІІ персональні дані здобувачів, працівників чи інших осіб, конфіденційну інформацію, службові документи з обмеженим доступом, облікові дані, закриті екзаменаційні матеріали, неопубліковані рукописи або дані партнерів без належної правової підстави, дозволу власника даних та оцінки безпеки.

Якщо використання ІІІ є необхідним для роботи з непублічними даними, застосовуються лише дозволені НАСОО інструменти й умови доступу, встановлені власником інформації або уповноваженим підрозділом. Анонімізація чи псевдонімізація має бути достатньою для зменшення ризику ідентифікації та не замінює інших обов'язкових заходів захисту.

Під час використання ІІІ поважаються авторські та суміжні права, права на бази даних, умови ліцензій і договорів. Не допускається завантаження чи відтворення матеріалів, якщо користувач не має відповідних прав або правової підстави. Користувач перевіряє, чи не відтворює результат захищений контент або конфіденційні відомості.

ІІІ не змінює правового режиму авторства на вхідні матеріали та сам по собі не визначає правовласника згенерованого результату. Питання авторства, використання й поширення вирішуються відповідно до законодавства, договорів, ліцензій та внеску людини.

Про підозру на витік даних, несанкціонований доступ, помилкове розкриття інформації або інший інцидент інформаційної безпеки користувач невідкладно повідомляє відповідальний підрозділ або посадову особу НАСОО відповідно до внутрішніх процедур.

IX. РОЗПОДІЛ РОЛЕЙ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Керівництво НАСОО забезпечує організаційні умови для впровадження Політики, визначає відповідальних за її супровід та сприяє підвищенню ІІІ-грамотності працівників і здобувачів освіти.

Структурні підрозділи, гаранті освітніх програм і відповідальні за якість освіти узгоджують підходи до використання ІІІ в освітніх компонентах, інформують учасників про локальні вимоги та за потреби переглядають методи навчання й оцінювання.

Викладачі визначають режим використання ІІІ в завданнях і контрольних заходах; повідомляють умови завчасно; перевіряють навчальний контент, створений за допомогою ІІІ; не покладаються на автоматичний детектор як на доказ порушення; застосовують процедури академічної доброчесності у разі виникнення обґрунтованої підозри.

Здобувачі освіти дотримуються визначеного режиму; не подають результати ІІІ як власний самостійний внесок у супереч умовам завдання; критично перевіряють зміст, дані та джерела; розкривають істотне використання у встановленому форматі; бережуть конфіденційність і права інших осіб.

Наукові та науково-педагогічні працівники забезпечують достовірність, відтворюваність і належне документування дослідницького процесу в обсязі, необхідному для відповідного дослідження; виконують вимоги видавців і партнерів; декларують використання ІІІ, якщо цього вимагають застосовні правила.

Працівники, які використовують ІІІ в адміністративній діяльності, перевіряють результат до його використання або поширення, дотримуються вимог щодо даних та не делегують системі повноваження посадової особи.

Уповноважена особа та комісія з академічної доброчесності діють у межах повноважень і процедури, визначених Положенням про академічну доброчесність НАСОН. Ця Політика не наділяє їх додатковими повноваженнями та не встановлює окремих санкцій.

Х. ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ І РОЗГЛЯД ІНЦИДЕНТІВ

До ознак можливого недоброчесного використання ІІІ можуть належати подання істотного згенерованого матеріалу як власного без дозволу чи належного розкриття; використання ІІІ всупереч завчасно оголошеному режиму; фабрикація або фальсифікація даних, цитат чи джерел; приховування істотного використання, якщо про нього необхідно повідомити; передавання системі виконання завдання, яке має засвідчити самостійні знання чи вміння здобувача.

Наявність однієї з ознак не означає автоматичного встановлення порушення. Факти оцінюються в контексті завдання, оголошених правил, характеру внеску, пояснень особи та інших належних доказів.

Повідомлення про можливе порушення подається і розглядається відповідно до розділу 4 Положення про академічну доброчесність НАСОН. Особі забезпечуються права, передбачені цим Положенням, зокрема ознайомлення з матеріалами, подання пояснень і заперечень, участь у дослідженні доказів та оскарження рішення.

До початку розгляду підозри викладач або працівник може запросити пояснення щодо процесу роботи, чернетки, промпти, файли або інші матеріали, що допомагають встановити авторський внесок. Такий запит має бути пропорційним, однаковим для подібних випадків і не створювати презумпції порушення.

З метою запобігання ненавмисним помилкам, якщо здобувач до подання роботи виявив невідповідність установленому режиму використання ШІ або неточність у згенерованому матеріалі, викладач може запропонувати виправити роботу, належно розкрити використання або виконати альтернативне завдання, якщо це узгоджується з правилами оцінювання. Такий профілактичний захід не є встановленням чи спростуванням порушення і не замінює процедури розгляду повідомлення про можливе порушення, передбаченої Положенням про академічну доброчесність НАСООА.

За встановлене порушення застосовуються лише заходи реагування, визначені законодавством і Положенням про академічну доброчесність НАСООА, з дотриманням установленної процедури.

XI. РОЗВИТОК ШІ-ГРАМОТНОСТІ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИКИ

НАСООА сприяє формуванню в учасників академічної спільноти знань про принципи роботи систем ШІ, їх можливості й обмеження, перевірку результатів, упередженість, авторське право, захист даних, безпеку та правила академічної доброчесності.

Підрозділи можуть організовувати методичні консультації, навчальні заходи й обмін досвідом щодо відповідального застосування ШІ.

Керівники підрозділів та викладачі забезпечують доступність правил для осіб, яких вони стосуються. Режими використання ШІ доводяться до відома здобувачів завчасно й у зрозумілій формі.

XII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Політика набирає чинності з дня її затвердження Вченою радою НАСООА та введення в дію наказом Ректора.

Зміни до Політики вносяться в порядку, визначеному для її затвердження, з урахуванням змін законодавства, внутрішніх нормативних актів НАСООА, рекомендацій МОН України та практики застосування систем ШІ.

Положення цієї Політики застосовуються разом із Положенням про академічну доброчесність НАСООА, правилами внутрішнього розпорядку, документами з питань захисту персональних даних, інформаційної безпеки, інтелектуальної власності та іншими внутрішніми актами Академії.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Європейський парламент, Рада Європейського Союзу. Регламент (ЄС) 2024/1689 від 13 червня 2024 року про встановлення гармонізованих правил щодо штучного інтелекту (Акт про штучний інтелект). *Офіційний журнал Європейського Союзу*. 2024. L 2024/1689. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>

2. Кабінет Міністрів України. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text>

3. Міністерство цифрової трансформації України. Біла книга з регулювання штучного інтелекту в Україні: бачення Мінцифри : версія для консультацій. Київ, червень 2024. 30 с. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/d/9d/0bbc3a705c821a197bedfcdfe00899d9.pdf>

4. Національна академія статистики, обліку та аудиту. Положення про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту : затверджене рішенням Вченої ради НАСООА (протокол № 15 від 26 червня 2026 р.); введено в дію наказом ректора НАСООА від 26 червня 2026 р. № 77. URL: http://nasoa.edu.ua/wp-content/uploads/2026/06/Polozhennya_dobrochesnist.pdf

5. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

7. Рамкова конвенція Ради Європи про штучний інтелект і права людини, демократію та верховенство права (Council of Europe Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the Rule of Law) : CETS № 225. Вільнюс, 5 вересня 2024 р. URL: <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/the-framework-convention-on-artificial-intelligence>

8. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти / Міністерство освіти і науки України, Міністерство цифрової трансформації України. Квітень 2025. 56 с. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/72/389a01ab0cc82040dfe172f94d1af720.pdf>

9. Словник термінів у сфері штучного інтелекту / упорядники: Д. Чумаченко, Д. Мішкін, О. Андрієнко, О. Краковецький, О. Турута, О. Дубно, Д. Хрущова, А. Кобрін, Т. Авдєєва, І. Кравець, В. Герасимyak, О. Шабанов, А. Бистрицька. Київ : Міністерство цифрової трансформації України, 2024. 37 с. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/72/389a01ab0cc82040dfe172f94d1af720.pdf>